

TISKOVÁ ZPRÁVA

Olomouc 30.09.2025

CHYTRÁ VEJCE V ZOO SEDÍ PTÁCI NA VEJCÍCH Z 3D TISKU. PROČ?

Již dlouhá léta se člověk snaží inkubovat ptačí vejce uměle – ve specializovaných líhních, aniž by se doposud příliš vědělo, jak přesně inkubují svá vejce ptačí rodiče přirozeně ve svých hnízdech. A na toto poznání se zaměřuje výzkum inkubace ptačích vajec vedený Českou zemědělskou univerzitou v Praze (ČZU), do něhož se olomoucká zoo letos zapojila. „Ptačím rodičům vybraných druhů jsme podložili do hnízd „chytrá vejce“. Jedná se o speciální podkladek, vyrobený pomocí 3D tisku, který svou hmotností, rozměry, tvarem i barvou přesně imituje vejce zkoumaného druhu. Podle velikosti vejce jsou uvnitř podkladku otvory na umístění jednoho až tří dataloggerů, které snímají teplotu ve vejci a frekvenci jeho otáčení rodičem. Abychom měli pojem i o podmínkách v hnízdě samotném, byla do něj zavedena sonda pro snímání teploty a vlhkosti a další kontrolní sonda snímala tytéž parametry mimo hnízdo. To celou dobu snímá kamera, díky níž máme vysvětlení, proč dochází ke změnám teploty či polohy vajec,“ uvádí kurátor ptáků MVDr. Jan Kirner.

PTÁCI PŘINESLI VELMI CENNÁ ZJIŠTĚNÍ

Bádání se v našich voliérách účastnilo několik druhů ptáků – vesměs **ověřené páry**, u kterých víme, že **sedí na vejcích velmi poctivě**. Šlo o **jeřáby mandžuské, jeřáby panenské, čáje obojkové, amazónky černotemenné nebo toko šedé**. Všichni podkladky i kamery bez problémů přijali, jen jeřábi mandžusští zničili sondy externího dataloggeru. Získali jsme tím **velmi cenná data**. Příkladem může být fakt, že **amazónci resp. papoušci pohybují s vejci takřka neustále oproti jiným druhům**. Ani „klasická“ inkubační teplota 37, 5 °C nemusí být dogma. Jsou druhy ptáků, které přirozeně inkubují na teplotu nižší.

INKUBÁZE

Klíčovou roli výzkumu hraje spuštění tzv. IncuBase, **databáze dat sesbíraných z přirozených hnízd i při práci v líhních**. Díky ní budou uživatelé této platformy mít přístup ke sdíleným parametrům inkubace. Čím **větší bude množství dat**, tím více tato databáze **zlepší podmínky k úspěšnému líhnutí ptáků a navrhne, jak postupovat v ideálním případě, abychom dospěli k úspěšnému cíli – vylíhnutí mláďete**. Jedná se o jedinečnou databázi podobnou již zaběhlým projektům jako je např. iNaturalist na pozorování jakýchkoliv organismů v přírodě. Potenciálem této Inku-báze je tak **chránit ohrožené druhy ptáků** tím, že se **zlepší znalosti o detailech jejich reprodukce**, která má poté šanci být v prostředí líhní úspěšnější.

Iveta Gronskatisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325